

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE DREPT

.....
FONDATA IN MDCCCLIX
.....

Noile Coduri penale la 5 ani de la intrarea în vigoare

Cluj-Napoca

22-23 martie 2019

UNIVERSITATEA DIN BUCURESTI
FACULTATEA DE DREPT

.....
FONDATA IN MDCCCLIX
.....

*Aspecte controversate privind aplicarea pedepsei în
cazul pluralității intermediare de infracțiuni*

Cristian MITRACHE

I. După pronunțarea unei hotărâri de condamnare definitivă se săvârșesc două sau mai multe infracțiuni în condițiile pluralității intermediare.

II. După pronunțarea unei hotărâri de condamnare definitivă se săvârșește o nouă infracțiune sau mai multe infracțiuni, iar ulterior este descoperită o infracțiune concurentă sau mai multe infracțiuni concurente cu cea pentru care se aplicase pedeapsa definitivă.

(mai multe ipoteze)

III. După pronunțarea unei hotărâri de condamnare definitive la pedeapsa închisorii și începerea executării acesteia se săvârșesc mai multe infracțiuni concurente printre care și infracțiunea de evadare.

IV. Calculul părții de pedeapsă deja executată din pedeapsa anterioară ce urmează a fi scăzută din pedeapsa rezultantă.

În sistemul C. p. 1969 „pluralitatea intermediară” nu era văzută ca o formă distinctă a pluralității de infracțiuni.

Termenul „pluralitate intermediară” era consacrat în doctrină în legătură cu tratamentul penal al pluralității de infracțiuni care nu era nici concurs nici recidivă.

„Pluralitatea intermediară” – concept legat de tratamentul penal al recidivei în situațiile în care după o condamnare definitivă se săvârșea o nouă infracțiune:

- înainte de începerea executării pedepsei,
- în timpul executării acesteia sau
- în stare de evadare

(aceste 3 momente erau împrumutate de la condițiile recidivei postcondamnatorii
– art. 37 (1) lit. a din C.p. 1969)

și nu erau îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă

Art. 40 din C.p. 1969 – Pedepsa în unele cazuri când nu există recidivă
era reglementat tratamentul penal al pluralității de infracțiuni care semăna cu recidiva după condamnare, pluralitate căreia îi lipsea cel puțin o condiție pentru a fi o astfel de recidivă

„ ... pedeapsa se aplică potrivit regulilor pentru concursul de infracțiuni”

În sistemul Codului penal în vigoare pluralitatea intermediară – formă a pluralității de infracțiuni de sine stătătoare

Art. 44 C.p. – Pluralitatea intermediară

Săvârșirea unei noi infracțiuni în intervalul:

[rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare ...

... data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată]

*nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă
(recidivă postcondamnatorie)*

”... pedeapsa pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni”

În esență nu există modificări nici cu privire la condițiile de existență, nici cu privire la tratamentul penal al pluralității intermediare în Codul penal actual față de Codul penal 1969.

Controversele privind aplicarea pedepsei rezultante în cazul pluralității intermediare au ieșit la iveală ca urmare a modificării tratamentului penal al concursului de infracțiuni în ceea ce privește aplicarea pedepsei principale – adăugarea obligatorie unui spor de pedeapsă reprezentând 1/3 din totalul pedepselor mai ușoare.

Probleme deosebite se pun în situația când ulterior rămânerii definitive a hotărârii de condamnare se săvârșesc (în condițiile pluralității intermediare) mai multe infracțiuni.

O astfel de situație se putea întâlni și sub C.p. 1969 – **sporul de pedeapsă** în cazul concursului de infracțiuni (aplicat după regulile de atunci) era **facultativ**. În practică, felul în care se făcea contopirea pedepselor stabilite era mai puțin important - pentru evitarea complicațiilor, instanțele deseori hotărâau să nu mai aplice niciun spor de pedeapsă la pedeapsa cea mai grea.

În sistemul actual aplicarea pedepsei în cazul concursului de infracțiuni și pe cale de consecință al pluralității intermediare – *calcul matematic*

- ordinea în care se fac contopirile de pedeapsă prezintă importanță.

I.

PD | P1 , P2

În situația săvârșirii după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare (**PD**) a mai multor infracțiuni - în condițiile pluralității intermediare- (**P1**) (**P2**), aplicarea pedepsei rezultante s-ar putea face:

1) O singură operațiune de contopire între pedeapsa pronunțată prin condamnarea anterioară și pedepsele stabilite pentru infracțiunile comise din nou; **PD concurs P1 concurs P2** → **Rezultanta finală**

2) Contopirea mai întâi a pedepselor pentru infracțiunile săvârșite ulterior; apoi rezultanta se va contopi cu pedeapsa anterioară;

1. **P1 concurs P2** → **R 1, 2**

2. **PD pluralitate intermediară R1, 2** → **Rezultanta finală**

3) Mai întâi câte o contopire a pedepsei pronunțate prin condamnarea anterioară cu fiecare dintre pedepsele stabilite pentru infracțiunile comise din nou (pluralitate intermediară); apoi pedepsele astfel rezultate (*rezultante parțiale*) se vor contopi la rândul lor (concurs de infracțiuni).

1. **PD pluralitate intermediară P1** → **R 1,D**

2. **PD pluralitate intermediară P2** → **R 2,D**

3. **R 1,D concurs R 2,D** → **Rezultanta finală**

(opinia majoritară)

Întemeiat s-a susținut în doctrină că nu se poate pune semnul egalității între o persoană care săvârșește mai multe infracțiuni mai înainte de a fi condamnat definitiv pentru vreuna dintre ele (**conkurs**)

și

persoana care săvârșește din nou mai multe infracțiuni (**conkurs**) după o condamnare definitivă (aflat și în situația unei **pluralități intermediare**).

Întrunirea condițiilor unei pluralități intermediare, pluralitate distinctă de cea a concursului de infracțiuni, trebuie să fie reflectată și printr-un tratament penal distinct de cel al unui eventual concurs de infracțiuni ce ar putea fi și el realizat în cauză.

→ agravarea pedepsei atât pentru **pluralitate intermediară** cât și pentru **conkurs**

În toate cazurile „pedeapsa anterioară” (art. 44 (2) C.p.) poate fi o pedeapsă aplicată pentru săvârșirea unei singure infracțiuni ori rezultanta unei pluralități de infracțiuni (conkurs, recidivă, pluralitate intermediară).

Opinia majoritară, privind tratamentul penal al pluralității intermediare în caz de săvârșire ulterior a mai multor infracțiuni, ar putea avea ca argument și că pedeapsa anterioară definitivă constituie un **antecedent penal** pentru fiecare nouă infracțiune → mai întâi o agravare a pedepsei pentru fiecare nouă infracțiune

Ordinea în care se realizează contopirea pedepselor pentru infracțiunile aflate în pluralitate intermediară, dar și în concurs → interpretarea „per a contrario” a dispozițiilor art. 43 (2) C.p. (cel puțin una dintre infracțiunile concurente comise ulterior se află în stare de recidivă postcondamnatorie)

*Art. 44 (2) C.p. „ **pedeapsa pentru noua infracțiune** și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni”*

→ exclude contopirea mai întâi a pedepselor stabilite pentru infracțiunile concurente săvârșite după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare

Este posibil ca până la judecarea condamnatului pentru infracțiunea săvârșită din nou – *ce se află în stare de pluralitate intermediară* – să se descopere că același condamnat mai săvârșise o infracțiune concurentă cu cea care a atras condamnarea definitivă (**PD**).

Se va stabili câte o pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită din nou (**P1**), cât și pentru infracțiunea concurentă cu cea care a atras condamnarea definitivă (**P0**).

Cum se va proceda pentru aplicarea pedepsei rezultante?

- pe de o parte infracțiunea pentru care s-a pronunțat hotărârea definitivă și infracțiunea nou descoperită sunt concurente – art. 40 C.p. (**concurs**);
- pe de altă parte la data săvârșirii noii infracțiuni exista o hotărâre definitivă de condamnare doar cu privire la una dintre infracțiunile concurente comise anterior (**pluralitate intermediară**).

1. Se vor contopi mai întâi pedepsele stabilite pentru infracțiunile săvârșite anterior (art. 40 C.p.); PO concurs PD → R D,0
2. apoi această rezultată se va contopi cu pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare R D,0 pluralitate intermediară P1 → Rez. finală
(dându-se eficiență și pluralității intermediare)

Sau

1. Se va contopi mai întâi pedeapsa stabilită pentru infracțiunea comisă din nou cu pedeapsa pronunțată prin hotărârea definitivă (dându-se eficiență pluralității intermediare); PD pluralitate intermediară P1 → R 1,D
2. apoi această rezultată se va contopi cu pedeapsa stabilită pentru infracțiunea concurentă cu infracțiunea ce a atras condamnarea definitivă R 1,D concurs PO → Rez. finală
(dându-se eficiență și concursului de infracțiuni)

Ar fi de preferat această din urmă modalitate de aplicare a pedepsei rezultante - se pune în evidență antecedentul penal ce a fost creat prin pronunțarea unei hotărâri definitive numai cu privire la una dintre infracțiunile concurente comise anterior.

După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare PD se săvârșesc două infracțiuni în condițiile pluralității intermediare față de condamnarea PD, pentru care se stabilesc pedepsele P1 și P2. Ulterior săvârșirii noilor infracțiuni se descoperă o infracțiune concurentă cu cea pentru care s-a pronunțat condamnarea PD. Pentru infracțiunea descoperită ulterior se stabilește pedeapsa P0.

1. **PD pluralitate intermediară P1 → R 1,D**
2. **PD pluralitate intermediară P2 → R 2,D**
3. **R 1,D concurs R 2,D concurs P0 → Resultanta finală**

II. 3

P01 , P02, PD | P1

După pronunțarea unei hotărâri de condamnare **PD** se săvârșește o nouă infracțiune (în condițiile pluralității intermediare) pentru care se stabilește pedeapsa **P1**, iar ulterior se descoperă două infracțiuni comise anterior și concurente cu infracțiunea pentru care s-a aplicat pedeapsa **PD**

Pentru cele două infracțiuni descoperite – se stabilesc pedepsele : **P01** și **P02**

1. **PD pluralitate intermediară P1** → **R 1,D**

2. **R1,D concurs P01 concurs P02** → **Rezultanta finală**

II. 4 i2, P1 | i3 ... R1,2 ... I4

1. Se săvârșesc două infracțiuni concurente i1 și i2 și se pronunță o hotărâre definitivă doar pentru i1 (**P1**).
2. Ulterior rămânerii definitive a acestei hotărâri de condamnare se mai comite o a treia infracțiune i3 (în condițiile pluralității intermediare).
3. După săvârșirea celei de-a treia infracțiuni este descoperită și cealaltă infracțiune concurentă (i2), iar instanța pronunțând o condamnare pentru această infracțiune (**P2**) a făcut apoi și aplicarea art. 40 C.p. → pedeapsă rezultantă pentru primele două infracțiuni **P1** și **P2** → **R1,2**.
4. Ulterior pronunțării acestei hotărâri se mai săvârșește o a patra infracțiune i4

i3 - pluralitate intermediară față de **P1**

i4 - pluralitate intermediară față de **R1,2**

Mai întâi se va stabili câte o pedeapsă pentru i3 (**P3**) și pentru i4 (**P4**)

1. **P1** pluralitate intermediară **P3** → **R1,3**

2. **R1,2** pluralitate intermediară **P4** → **R1, 2, 4**

3. **R 1,3** concurs **R 1,2,4** → **Rezultanta finală**

III. PD | PE, P1, P2

Condamnatul aflat în executarea unei pedepse definitive cu închisoarea (PD) săvârșește **infracțiunea de evadare** și alte două infracțiuni concurente cu evadarea.

Nu are importanță în ce ordine se săvârșesc noile infracțiuni.

Infracțiunea de evadare poate fi săvârșită la urmă.

Cele trei infracțiuni sunt săvârșite în condițiile pluralității intermediare.

Pentru infracțiunea de evadare se stabilește PE.

Pentru celelalte două infracțiuni se stabilesc P1 și P2.

1. **PE + restul neexecutat din PD** → **PE + rest PD**
(art. 285 (4) C.p.)
2. **PD pluralitate intermediară P1** → **R 1,D**
3. **PD pluralitate intermediară P2** → **R 2,D**
4. **(PE + rest PD) concurs R 1,D concurs R 2,D** → **Rezultanta finală**

IV. scădere pedeapsă deja executată

Pentru că în cazul pluralității intermediare pedeapsa definitivă (primul termen al pluralității intermediare) **se contopește în întregime** cu pedeapsa ori după caz cu pedepsele stabilite pentru infracțiunile comise ulterior, iar din pedeapsa anterioară s-a executat o parte la data săvârșirii noilor infracțiuni se pune problema calculului părții de pedeapsă deja executate ce urmează să fie executate.

Scăderea părții de pedeapsă deja executate se întemeiază pe dispozițiile art. 40 (3) C.p. referitoare la aplicarea pedepsei în cazul infracțiunilor concurente, dispoziții aplicabile și în cazul contopirii pedepselor pentru infracțiunile săvârșite în condițiile pluralității intermediare.

Această problemă se pune mai ales în cazul în care ulterior condamnării definitive **se săvârșesc mai multe infracțiuni.**

IV. scădere pedeapsă deja executată

În mod firesc scăderea părții de pedeapsă deja executată ar trebui să se facă după fiecare contopire parțială, între pedeapsa anterioară (PD) cu pedepsele stabilite pentru infracțiunile săvârșite în stare de pluralitate intermediară.

PD - 3 ani	i1 după exec. 1 an ...	i2 după exec. 2 ani
	P1 – 2 ani,	P2 – 3 ani
	<i>rest 2 ani</i>	<i>rest 1 an</i>

<i>i1: 3 plr. int. 2</i> → 3 ani și 8 luni	- 1 an (exec.) =	2 ani și 8 luni
<i>i2: 3 plr. int. 3</i> → 4 ani	- 2 an (exec.) =	<u>2 ani</u>
Rezultanta finală →		3 ani și 4 luni

din această rezultată se va mai scădea partea de pedeapsă executată după momentul săvârșirii i2. Odată cu săvârșirea i2 este conturată întreaga pluralitate de infracțiuni, iar ceea ce se execută după acest moment se va scădea din pedeapsa rezultată finală (ce ține cont atât de pluralitatea intermediară cât și de concurs).

De ex. dacă procesul pentru i1 și i2 se finalizează după executarea PD, se va mai scădea 1 an executat după săvârșirea i2. Pedeapsa ce va rămâne de executat va fi de 2 ani și 4 luni.

- În același mod se va proceda și dacă i1 și i2 sunt judecate separat.

IV. scădere pedeapsă deja executată

Cu fiecare infracțiune săvârșită din nou **ia naștere câte o pluralitate intermediară**, iar ce s-a executat anterior acestui moment reprezintă o executare anticipată a pedepsei rezultante (parțiale).

Așadar, după fiecare contopire a pedepsei anterioare cu pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune (rezultantă parțială) se va proceda la scăderea părții de pedeapsă executată până la momentul săvârșirii respectivei infracțiuni pentru că **de fiecare dată contopirea s-a făcut cu pedeapsa anterioară în întregime**.

IV. scădere pedeapsă deja executată, **evadare**

În cazul în care printre infracțiunile săvârșite după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare este și **evadarea** (în condițiile pluralității intermediare) se va proceda similar cu mențiunea că pedeapsa pentru evadare se adaugă la restul rămas neexecutat din pedeapsa din executarea căreia s-a evadat. În acest caz din pedeapsa rezultantă parțială nu se va mai scădea partea executată anterior evadării.

PD - 3 ani |

i1 după **exec. 1 an ...**

iE după **exec. 2 ani**

P1 – 2 ani,

PE – 3 ani

rest 2 ani

rest 1 an

i1: 3 plr. int. 2 → 3 ani și 8 luni

- **1 an (exec.)** = 2 ani și 8 luni

iE: rest 1 an + 3 → 4 ani

- ---- = 4 ani

Rezultanta → **4 ani, 10 luni și 20 zile**

Concluzii

- Ori de câte ori mai multe infracțiuni sunt săvârșite atât în condițiile pluralității intermediare cât și în condițiile concursului de infracțiuni se va da eficiență fiecărei formă de pluralitate, realizându-se astfel o **agravare succesivă** a pedepsei aplicate.

- Ordinea în care se va face agravarea pedepsei:
 - 1) se va da efect **pluralității intermediare** pentru săvârșirea fiecărei noi infracțiuni în raport cu pedeapsa anterioară;
 - 2) Pedepsele de la 1) se vor contopi potrivit regulilor de la **concursul de infracțiuni**.

Concluzii

- În cazul în care printre infracțiunile săvârșite din nou este și **evadarea**, pedeapsa stabilită pentru aceasta se va adăuga la restul rămas neexecutat la data evadării, iar agravarea pedepselor pentru celelalte infracțiuni concurente cu evadarea (indiferent că au fost săvârșite după evadare sau înainte de evadare) se va face în raport cu pedeapsa definitivă (primul termen al pluralității intermediare). În final pedepsele rezultante parțiale se vor contopi potrivit dispozițiilor de la concurs.
- În caz de pluralitate intermediară dacă **pedeapsa anterioară** este o pedeapsă rezultantă (efect al unei agravări anterioare concurs, recidivă, pluralitate intermediară) aceasta se va contopi în **întregime** cu pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită din nou.
≠ situația reglementată de art. 40 C.p.

Concluzii

- În cazul săvârșirii, ulterior condamnării definitive, a mai multor infracțiuni (în condițiile pluralității intermediare), după fiecare contopire parțială se va scădea partea de pedeapsă deja executată din pedeapsa anterioară până la momentul săvârșirii infracțiunii pentru care s-a stabilit pedeapsa ce intră în contopirea parțială respectivă.

UNIVERSITATEA DIN BUCURESTI
FACULTATEA DE DREPT
FONDATA IN MDCCCLIX

Mulțumesc pentru atenție!